

נחל זהר

פירושים וחיידושים בספר הזהר הקדוש
על סדר פרשת השבוע

על פי ההקדמות אשר בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן מברסלב זצוק"ל

בזהר דא יפקון ביה מן גלותא ברחמים

לחבון דרך הלימוד ומסרת עלון זה נא עיין בהקדמה בגב העלון

תרגום ללשון הקודש

זהר הקדוש - בראשית כו:

דבר אחר ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים - אלה אותם ארבעה שנכנסו לפרדס. אחד נכנס בפישו"ן, שהוא פי שונה הלכות. השני נכנס בגיחו"ן, ושם הוא קבור, אותו שנאמר בו (ויקרא יא) כל הולך על גחון. בגיחו"ל - גבר אל, עליו נאמר (איוב ג) לגבר אשר דרכו נסתרה ויסף אלוה ביעדו. ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה שהתגלה שם, וזהו רמז, ודי להכימא ברמיוזא. שלישי נכנס בהדק"ל - חד קל, וזו לשון מחודדת קלה לדרשה. רביעי נכנס בפר"ת, שהוא המות, שבו פריה ורבייה. בן זומא וכן עזאי שנכנסו לקלפות של התורה, היו לזקים בהם. רבי עקיבא שנכנס במוח, נאמר בו שנכנס בשלום ויצא בשלום.

דבר אחר ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים אליו אנון ארבעה הנכנסו לפרדס. חד עאל בפישו"ן דאיהו פי שונה הלכות. תנינא עאל בגיחו"ן. ותמן הוא קבור ההוא דאתמר ביה (ויקרא יא) כל הולך על גחון, בגיחו"ל גבר אל עליה אתמר (איוב ג) לגבר אשר דרכו נסתרה ויסף אלוה ביעדו. ולא ידע גבר ית קבורתיה עד יומא הדין דאתגליא תמן. ודא איהו רמז ולחכימא ברמיוזא. תליתאה עאל בהדק"ל חד קל ודא לישינא חדידא קלא לדרשא. רביעאה עאל בפר"ת דאיהו מוחא דביה פריה ורבייה. בן זומא וכן עזאי דעאלו בקליפין דאורייתא היו לקאן בהון. רבי עקיבא (פקודי רנ"ד ע"א) דעאל במוחא אתמר ביה דעאל בשלם ונפק בשלם.

ליקוטי מוהר"ן

ובו מביא מעט ממאמר הזהר על הפרשה

ומעשה, לפי היום ולפי האדם ולפי המקום, ומלביש לו בזאת המחשבה דבור ומעשה, שמוזמין לו רמזים כדי לקרבו לעבודתו. כן צריך להעמיק מחשבתו בזה, ולהגדיל בינתו, ולהבין מהו הרמיוזות בפרטיות, שמלבש בזאת המחשבה דבור ומעשה של זה היום, שהזמין לו השם יתברך, הן מלאכה או ממשא ומתן, וכל מה שמוזמין לו השם יתברך בכל יום, צריך להעמיק ולהגדיל מחשבתו בזה, כדי להבין רמיוזותיו של השם יתברך:

אך ההגדלות השכל בזה, צריך להיות במדה, שלא יצא מגבול הקדשה, רק לפי שכל אנושי שלו בן יגדיל המחשבה בזה. וכן לא יסתכל בזה למעלה מפרדתו, כי במפלא מקד אל תדרש (חגיגה יג). וזה: גדלת מאד, הוד והדר לבשת. הינו בשרוצה לקח דבר מזה העולם, שהוא בחינת הוד והדר לבשת, שהם בחינת רגליו המלבשין בזה העולם*, והיה בבחינת גדלת מאד. הינו שההגדלת השכל, יהיה במדה ובצמצום. וזה מאד, שהוא סטרא דשמאלא, שמונו הצמצום. וכן שכתוב בסבא שם: מאד, דא הוא סטרא דשמאלא:

ואפלו מי שיודע ומבין בזה, הינו שזוכה להבין הרמזים שפרמוזו לו השם יתברך בכל דבר, ואם בן ירצה לעסק רק בזה, הינו שיעסק רק בעסקי העולם הזה, מאחר שהוא מכין הרמזים שהשם יתברך פרמוז בהם. אך באמת אינו בן, כי צריך האדם שיהיה לו הסתפקות, להסתפק מזה העולם רק במה שצריך לו בהכרחיות מזה העולם. וזה מחמת שני טעמים: א'. מחמת שזאת הקדשה המלבשת בעסקי העולם הזה, הוא בחינת רגליו, והיא קדשה נמוכה, בבחינת (תהלים מט): עון עקבי יסבני, שהקלפות מסבבין אותה תמיד, ורוצין לינק

ויהי מקין שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על היאר. והנה מן היאר עלת שבע פרות וכו': (בראשית מא)

וי אלקו גדלת מאד, הוד והדר לבשת. עטה אור בשלמה, נטחא שמים ביריעה: (תהלים קד)

א פי צריכין לשמר מאד את הזכרון, שלא יפל לשכחה, בחינת מיתת הלב. ועקר הזכרון הוא לזכר תמיד בעלמא דאתי, שלא יהיה ברעתו, חס ושלום, שאין עולם אלא אחד. ועל ידי מה שמדבק מחשבתו בעלמא דאתי, על ידי זה נעשה יחוד ה' אלקו הנ"ל. (בי ה' אלקים הוא בחינת שם מלא, שהוא בחינת עלמא דאתי, כמוכא. וכן מבאר בסבא משפטים דף צח על פסוק זה: ה' אלקי - דא שרותא דמחמנותא, סליקו דמחשבה דעלמא דאתי):

ב ובחינה זו, לזכר תמיד בעולם הבא, הינו לאדבקא מחשבתה בעלמא דאתי, הוא בכלליות ובפרטיות. בכלליות - כך ראוי להיות מנהג יראי השם: תכף בתפלה בקיצו, קדם שיתחיל שום דבר, יזכר מיד בעלמא דאתי. ואחר כך יעשה זאת בפרטיות, כי כל העולם הזה, הוא התלבשות מדרגות התהוותות של הקדשה, הינו בחינת רגליו של הקדשה, בבחינת (ישעיה סו): והארץ הדם רגלי. אף שגם מדרגות העליונות של הקדשה, יש מהם גם בן התגלות בעולם הזה, אך שאין ההתגלות מתלבש בעצם בזה העולם, כי אם הארה שפאיר בבחינת רגליו. אבל בחינת רגליו מתגלית בעצם בזה העולם. וכל יום יש בו מחשבה דבור ומעשה, והקדושי ברוחיהווא מצמצם אלקותו מאין סוף עד אין תכלית, עד נקדת המרפז של עולם הנשמי שעומד עליו, ומזמין לו לכל אדם מחשבה דבור

מהם, על פן הוא מקום מספן, כבן צריך להסתפק רק בהכרחיות. ועוד, מחמת שיש עבודה גבוהה מזה, שהוא קדשה גבוהה ממנה, וצריך לעבד השם ותבדק באותן העבודות והקדשות הגבוהות מזה. והינו, שאפלו הצדיק והחכם שיש לו מוח גדול, עד שיוכל להבין את הרמזים שהשם ותבדק מרמזו לו בכל דבר בכל יום, אפלו בעסקי חל, ועלידידיה הוא יכול לעבד את השם ותבדק בכל הדברים שבעולם, אפלו בעסקי חל. ואם בן ירצה, חס ושלום, לעסק רק בזה, והינו בעסקי חל, מאחר שהוא יודע הרמזים שיש בהם, ויכול להתקרב לעבודת השם ותבדק על ידם. אבל באמת אינו בו, כי אסור להרבות בעסקי העולם הזה, אפלו למי שיוודע ומבין הרמזים הנ"ל, מחמת שני הטעמים הנ"ל: א, מחמת שזאת העבודה בעסקי העולם הזה הוא מקום מספן מאד וכו' כנ"ל; והב, מחמת שיש קדשה ועבודה גבוהה מזה, והינו קדשת התורה והמצוות. ועל פן אפלו מי שיוודע הרמזים הנ"ל, הוא צריך הסתפקות, להסתפק מזה העולם בהכרחיות לבד כנ"ל. וההסתפקות הוא בחינת: עומה אור בשלמה, הינו בחינת אור מלא. כי הרשעים שאין להם הסתפקות, בבחינת (משלי יג) ובטן רשעים תחסר; אצלם מארת חסר, בבחינת (שם ג) מארת ה' בבית רשע. אבל בצדיקים, שיש להם ההסתפקות, בבחינת: צדיק אכל לשבע נפשו (שם יג), אצלם הוא אור מלא. בבחינת (בראשית א) וירא אלקים את האור כי טוב – אין טוב אלא צדיק, שנאמר (ישעיה ג): אמרו צדיק כי טוב (יומא לה): ואפלו מזה ההסתפקות גופה, צריך להפריש ממנו לצדקה, וזה בחינת: נוטה שמים פיריעה, כי ארון הברית, שהוא בחינת עני, היא תחת היריעה, והיריעה משפיע לארון הברית, וזה בחינת צדקה. ופרוש, כי עלידי צדקה שמשפיע הנותן להמקבל, עלידידיה נעשה יהוד צדיק וכנסת ישראל, שבחינת צדיק משפיע לכנסת ישראל, שזה בחינת השפעת היריעה לארון הברית, בחינת: נוטה שמים פיריעה, כנ"ל:

ג והמוזן עם, שאין להם זה השכל להעמיק בכל זה, להבין הרמזים כנ"ל, נעשה אצלם כל זה ממילא, עלידי שנה, וציצית ותפלין, ותורה, ותפלה, ומשא ומתן. כי השנה היא בחינת לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי בכלליות כנ"ל, בחינת ה' אלקי הנ"ל. כי בשעת שנה, הנשמה עולה לעלמא דאתי. וציצית ותפלין הם בחינת גדלת מאד. כי תפלין, הם בחינת הגדלת השכל הנ"ל. (פי תפלין הם בחינת מחין פידוע, הינו בחינת הגדלת השכל להבין כל הרמזים שפרמזו לו השם ותבדק בכל יום כנ"ל). וציצית הוא בחינת הצמצום הנ"ל, שהוא בחינת מאד הנ"ל, כי תכלת פרסיא דדינא (כמו שכתוב בזוהר שלח לך דף קעה), שהוא בחינת צמצום. ועל פן ציצית קודם לתפלין, בבחינת (שח"ש ב): שמאלו תחת לראשי, ואחר-כך: וימינו תחבקני, ופי שמאל הוא בחינת דין, בחינת צמצום, שהוא בחינת ציצית כנ"ל. וימין הוא בחינת מחין, בחינת תפלין כנ"ל. ותורה, הוא בחינת ההסתפקות הנ"ל, כי התורה היא בחינת עין תחיים, דמוזן לכלא ביה, הינו שיש לכל אחד די ספוק ממנה. נמצא שהיא בחינת הסתפקות. וגם בלמוד התורה בעצמה, יש בחינת הסתפקות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות פ"ב): לא עליך המלאכה לגמר; ועל כן, למוד התורה הוא בחינת ההסתפקות הנ"ל. ואפלו תחמוז שאינם יכולים ללמוד, הם מקימין עסק התורה במה שקורין קריאת-שמע, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות צט:). ותפלה, היא בחינת הוד והדר הנ"ל, כי תפלה היא חיי שעה (כשאהו"ל שבת י). הינו בחינת: הארץ הים רגלי הנ"ל, הינו בחינת רגלי הקדשה המלבשין בזה העולם כנ"ל: ומשא ומתן, היא

בחינת: נוטה שמים פיריעה הנ"ל, הינו בחינת יהוד צדיק וכנסת ישראל הנ"ל. כי צדיק וכנסת ישראל, הם בחינת משא ומתן; הצדיק נקרא משא, כי הוא נושא את העולם, פאשר ישא האומן את הינוק (במדבר יא), והוא נושא כל הברכות, כמו שכתוב (משלי י): וברכות לראש צדיק; כמו שכתוב (תהלים כד): ישא ברכה מאת ה'. והוא נושא הטפה זרעיית של כל הנשמות, בבחינת (שם כבו): נושא משך הזרע; ומשפיע לכנסת ישראל, והיא נותנת לכל העולם. ועל שם זה נקראת כנסת ישראל מתן, על שם (משלי לא): ותתן טרף לביתך וחק לנעורתיך. ויהוד של צדיק וכנסת ישראל נעשה על ידי משא ומתן. כי כל דבר שבעולם יש בו ניצוצות הקדשה שנפלו בשעת שביירה, ושביירה הוא בחינת אותיות שנשברו ונפלו לכל דבר ודבר מזה העולם. וכל דבר יש לו שעה, וצריך לבוא בשעה זו לאדם זה, שהוא משרש אחד עם אותן הניצוצות שיש בזה הדבר. וכשפוגע זה הדבר לאדם זה, והוא מקבל היות מזה הדבר, הינו מהאותיות הנשברים שיש שם, עלידידיה נכללין האותיות הנשברים בזה האדם, בחינת שלו, ונעשה מהם קומה שלמה, ומתפשט בחינת של כל הגוף, ועלי ידיה נשלמין האותיות, ויש להם שלמות. וצריך לשהות הדבר אצל זה האדם להשתמש בו, עד שנפקין האותיות והניצוצות השייכין לשרשו, ואחר-כך יוצא מרשותו לאדם אחר, שהגיע העת שיהיה עליה להאותיות הנשארים, שהם משרש אחד עם האדם האחר, ועל-כן יוצא לרשותו. ולפעמים חוזר הדבר וכו' לאותו האדם שהיה שלו מתחלה, כי מחמת שלא היה לו אז חלקי נפש רוח נשמה אלו, לא היה יכול אז להשלים האותיות אלו, עד עתה שהגיעו לו אלו חלקי נפש-רוח-נשמה, שעל ידם יכול להשלים אלו האותיות הנשארים. ובין כך, הכרח לשהות אצל אחר. וכשמשלים האותיות אלו, נתוסף לו הארה בנפש-רוח-נשמה שלו, מחמת הארות אותיות אלו שהגיעו אליו ונשלמו אצלו, ועלידי הארה זו מאיר בשרש נפש-רוח-נשמה שלו, שהוא בצדיק וכנסת ישראל, שהם שרשי כל הנשמות כנ"ל. ועלידי ההתנוצצות הזאת, נתיחד צדיק וכנסת ישראל, הנקראים משא ומתן כנ"ל. ועל שם זה נקרא מקח וממכר, וכל הדברים, וכל הלמוד – משא ומתן. כי על ידם נתיחד צדיק וכנסת ישראל, הנקראים משא ומתן כנ"ל:

ד וכדי לשמר הזכרון הנ"ל צריך לשמר את עצמו שלא יפל לבחינת רע עין, לבחינת מיתת הלב. כי עקר הזכרון תולה בעין, בבחינת (שמות יג): ולזכרון בין עיניך; כי השכחה בא עלידי רע עין, עלי ידי מיתת הלב, בבחינת (תהלים לא) נשכחתי כמת מלב. כי רע עין ומיתת הלב הם בחינה אחת, כי שוינא דעינא בלבא תליא (כשרז"ל ע"ז כה:). ועל פן נבל שהיה רע עין, נאמר בו (שמואל-א כח): וימת לבו בקרבו. ומיתת הלב היא בחינת שכרי לזחות. לב, הוא בחינת לזחות, בבחינת (משלי ג): כתבם על לוח לבך; ושכחה היא עלידי שכרי לזחות, במאמר חכמינו זכרונם לברכה (ערובין נד): אלמלא לא נשתפרו לזחות הראשונות לא היתה שכחה בעולם. נמצא שעקר השכחה, היא עלידי רע עין, שהוא בחינת מיתת הלב, שהיא בחינת שכרי לזחות, שמשם עקר השכחה כנ"ל: ואבשלום, שהיה עינו רעה במלכות אביו, עלידידיה נאמר בו מיתת הלב, שנאמר (שמואל-ב יח): ויחל שלשה שבטים ויתקעם בלב אבשלום. ועל פן לא היתה בן זכר (שם ועיין סוטה יא), כי פגם בזכרון, עלי ידי רע עין כנ"ל. ודוד המלך עליו השלום, ברח אז ממלכותו מפני אבשלום, וקלל אותו שמעי בן גרא, ואמר (שם טז): אוילי יראת ה' בעיני בעיני דיקא, כי מי שרואה שנופל לרע עין, אם אינו מרגיש בעצמו שיוכל לעמוד בזה להנצל ממנו, צריך לברח ממנו. אבל מי

שיכול לתקן, אזי צריך לתקן. וצריך לראות מהות בהינתן הרע עיון, כדי לידע השרש שצריך לתקן על ידו, כי יש פמה בהינתן רע עיון. וכשנפול לרע עיון של התנשאות, שענינו צרה בהתנשאות של חברו, צריך להכניע בהשרש של ההתנשאות, הינו בשרש המלכות, שהוא בהינתן משיח, והוא שרש המלכות, בבחינת (שמואלא ב): ויתן עז למלכו וירם כרן משיחו. והוא בהינתן טוב עיון, בבחינת (שם טו): ופה עינים וטוב ראי, הנאמר בדרך, שהוא משיח:

וזה שאמר אבא שאול: קובר מתים הייתי. כי אבא שאול השתדל לתקן תמיד את הרע עיון, הנקרא מיתה בנ"ל. פעם אחת נפתחה מערה מתחתית. מערה - הינו בהינתן דבקות, בהינתן: כמער איש וליות (מלכים א' ז). מתחתי - הינו בהינתן אמת. בבחינת (תהלים פה): אמת מארץ תצמח. כי טוב עיון הוא יכרך (משלי כב), והברכות הם בהינתן אמת, כמו שכתוב (ישעיה סה): המתברך בארץ יתברך באלקי אמן; וזה שאמר אבא שאול, שעלידי האמת שלו, נפתחה לו דבקות. ועמדתו בגלגל עינו של מת עד חטמו - הינו מחמת הדבקות, העמדתו עצמו בסכנה לבנם בגלגל עינו של מת, הינו ברע עיון, עד שהצרכתי להשתמש בבחינת משיח, כדי להכניע את הרע עיון. וזה: עד חטמו, שהוא בהינתן: רוח אפינו משיח ה' (איכה ד). ובשחזורתי לאחור, אמרו לי: עינו של אבשלום היתה - הינו שאבשלום נפל לבהינתן הרע עיון הזה. וזה: בשחזורתי לאחור, הינו אחר התקון, שחזורתי בהינתן משיח למקומו, לבהינתן אחורי, כי שם שרש המלך המשיח, בבחינת (שה"ש ז): מלך אסור פרהטים, ברהיטי מחין (תיקון ו דה בא). אסור, הינו בהינתן קשר של תפלין, שהיא בהינתן אחורי, כמאמר חכמינו זכרונם לברכה (ברכות ז): וראית את אחורי - זה קשר של תפלין. וזה (שמואלא כה): והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים, הנאמר בדרך, הינו קשר של תפלין. כי תפלין הם בהינתן חיים, כמאמר חכמינו זכרונם לברכה (מנחות מד): כל הפניח תפלין זוכה לחיים, שנאמר: ה' עליהם יהיו. ועל פן לא אמרו לו שענינו של אבשלום היתה, עד שחזר לאחוריו. כי אלו היה יודע מקדם מזה, אפשר לא היה מספן עצמו בליבד לבנם ברע עיון פזה, כי הוא סכנה גדולה:

ה וצריך לשמר את העין מבח המדמה, ואפלו מי שהוא טוב עיון, צריך לשמר מזה, כמו שאנו רואים, כי אפלו מי שיש לו ראיה ופה יכול לטעות, עלידי שרואה מרחוק, ונדמה לו להפך מן האמת. על פן צריך שמירה ותרזה לזה. והכח המדמה בא עלידי לשון הרע, כי כח המדמה הוא כח הבחמיות, כי גם בהמה יש לה זה הכח המדמה. והמוציא דבה הוא נופל לבחמיות, ועל פן נתגבר עליו כח המדמה, שהוא כח הבחמיות. כי מוציא דבה הוא כסיל (משלי י), וכשהדעת נסתלק ממנו, נופל מאהבת השם ויתברך, ונופל לאהבת הבחמיות. בבחינת (הושע ד): כי אתה הדעת מאסת, ואמאסך מפנה לי. כהן, הינו בהינתן (ישעיה מא): אברהם אוהבי. בהינתן (תהלים קי): אתה כהן, בהינתן: וקמין כהן (ויקרא ה). ואז מתגבר עליו כח המדמה, שהוא כח הבחמיות, בבחינת (שם בהושע): נדמו עמי מבלי הדעת. נדמו, הינו כח המדמה:

ו וזה הכח המדמה הוא מבקש תמיד כלי לשכחן שם, ועליבן הוא מחזיר תמיד לשרות עליפי שונה הלכות. ועליבן, אם הם מחזשים דבר בתורה, הוא הדוש נאה ומתקבל (בלשון אשכנז: גליף), כי הוא בא מפח המדמה, שהוא מדמה מלתא למלתא, אך שחרע שבו הוא יותר מהטוב. ואלו החדושים מויקים לפרנסה, פי עלידי חדושי תורה נבראים שמים וארץ, כמו שכתוב (ישעיה נא): ולאמר לציון עמי אתה - אל תקרי עמי אלא עמי; מה אנא עבדי שמיא

וארעא במלולי וכו' (כ"ש בזהר בהקדמה דף ה). ועלידייהו באים כל ההשפעות והברכות לעולם, כמו שכתוב (דברים כח): יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים וכו'. אך כשהחדושים הם עלידי כח המדמה, אזי נבראין וקיעין דשווא (בוזהר שם), ועל ידם בא רעב לעולם. ואף שיש בהם גם פן טוב, שהם דברי תורה, שהם בהינתן שבע, אך מחמת שחרע יותר מהטוב, על פן הרע גובר, והטוב נתבטל, בבחינת: ולא נודע פי באו אל קרבנה (בראשית מא), שמתגבר, הם ושלום, בהינתן שבע שני הרעב על בהינתן שבע שני השבע, שהוא בהינתן התגברות הרע על הטוב, עד שאין נבר הטוב מפני הרע, בבחינת: ולא נודע וכו' בנ"ל: ומה שמחזר הכח המדמה לשרות עליפי שונה הלכות, הוא מפני שהוא נברא בערב שבת בין השמשות, וקדש עליו היום, ולא נברא לו גוף, כמו שכתוב בזהר (בראשית דף מז ומה, ובפרשת תרומה דף קנה): על פסוק: אשר ברא אלקים לעשות, שמבאר שם, שהקלפות שהם בהינתן הכח המדמה, נבראו בערב שבת בין השמשות, וכתוף כף קדש עליו היום, ונשארו רוח בלא גוף וכו' עין שם. ועל פן זה הכח המדמה, שהוא בהינתן הקלפות, שהוא רוח בלא גוף, הוא מבקש לעצמו גוף לשרות בו, והולך אצל השוני הלכות, כי הם בוראים הכל בדברי תורתם, על פן הוא הולך ושרה אצלם, כדי שיהיה נברא לו גוף להתלבש בו על ידם: וזה שכתוב (שם בפרשה הנ"ל): ועל השנות החלום, הינו מה שהחלום שהוא בהינתן כח המדמה, השתדלותו לשרות על השונה הלכות. פי נכון הדבר מעם האלהים, וממחר האלהים לעשותו. זה בהינתן: אשר ברא אלקים לעשות הנ"ל, שהיה נכון הכל ערב שבת בין השמשות, וקדש היום, ומחר אלקים לעשותו בלא גוף, ומחמת זה הוא מחזיר תמיד לשרות על השונה הלכות בנ"ל: וזה: הלום פרעה הוא (שם), הינו הלום פרעה, שהוא בהינתן כח המדמה, כח בטל, כמו שכתוב (שמות ה): תפריעו את העם; הוא בא מאחד, הינו מאהבה, (פי אחד הוא בהינתן אהבה, כמבאר במקום אחר). הינו מאהבה נפולה בנ"ל, בהינתן: נדמו עמי מבלי הדעת, כי אתה הדעת מאסת וכו', בנ"ל. נמצא, עלידי הסתלקות הדעת, שבא עלידי לשון הרע, שהוא בהינתן: מוציא דבה הוא כסיל, דהינו שנסתלק ממנו הדעת, עלידי זה נופל מאהבת השם ויתברך, לאהבת הבחמיות, ואז מתגבר עליו כח המדמה, שהוא כח הבחמיות, ועלידי הכח המדמה, נפגם הזכרון ונופל לשכחה: ועתה בוא וראה, מה טוב ומה נעים עתה קשר כל המקרא הזה: נדמו עמי וכו' בנ"ל. וזהו: נדמו עמי מבלי הדעת - שעל ידי פגם הדעת, מתגבר כח המדמה בנ"ל. וזהו: כי אתה הדעת מאסת ואמאסך מפנה לי - פי עלידי פגם הדעת, נופל מאהבת דקדשה, שהם בהינתן כחן בנ"ל, ואז מתגבר עליו הכח המדמה, בהינתן נדמו עמי וכו' בנ"ל. וזהו שפיס שם בפסוק זה, ותשכח תורת אלקיך - ותשכח ודאי, פי עלידי פגם הדעת, שעלידייהו מתגבר הכח המדמה, עלידייהו נפגם הזכרון ונכא לשכחה בנ"ל. וזהו: אשכח בניך גם אני - פי עלידי שפגם בזכרון ונופל לשכחה, עלידייהו אין לו פן זכר, כמו שמוכא לעיל לענין אבשלום, שלא זכה לבן זכר מחמת זה שפגם בזכרון בנ"ל, וזהו: אשכח בניך גם אני בנ"ל: ועל פן גור פרעה על הזכרים דיקא, פי פרעה הוא בהינתן הכח המדמה, שהוא כח בטל בנ"ל, שהוא מתגבר על הזכרון, שהוא בהינתן פן זכר בנ"ל. פי כח המדמה כשמתגבר, חס ושלום, הוא פגם ומבטל חס ושלום, את הזכרון בנ"ל. וזהו: (שמות א): ויצו פרעה וכו' כל הבן תילוד תיאררה תשליכהו - תיאררה דיקא, פי יאור מצרים זה פישון (כמוכא בפירש"י פי בראשית), הינו בהינתן פי שונה הלכות (זהר

בראשית כו: ובתיקון נה), ששם שורה הכח המדמה כנ"ל. הינו שרצה לפגם הזכרון, שהוא בחינת בן זכר, על ידי הכח המדמה, השורה על פי שונה הלכות כנ"ל:

ולחכניע הכח המדמה הוא עלידי בחינת יד, בחינת (הושע יב): ביד הנביאים אדמה. ויד הינו בחינת שמחה, בחינת (דברים יב): ושמחתם בכל משלח ידכם. וזה בחינת פלי זמר שמנגנין ביד, שעלי ידיה שורה הנבואה על הנביאים, כמו שכתוב (מלכים ב: ג): קחו לי מנגן וכו'. כי הפלי הוא התאספות הרוח, והוא מערב טוב ורע. כי יש עצבות רוח, רוח נבואה, רוח רעה, כנאמר בשואל (שמואל א: טז): ובעתה רוח רעה. ויש רוח טובה, כמו שכתוב (תהלים קמוג): ורחק טובה תנחמני בארץ מישור; והוא בחינת רוח נבואה, רוח הקדש. אך בשואל מערב טוב ורע, אינו יכול לקבל נבואות אמת. ועל בן פתוב בשואל (שמואל א: יא): ויתנבא וכו' ויפל ערם, ופרש רש"י: לשון משגע; כי היה מערב ברוח שטות, עצבות רוח. וזה שמנגן ביד על הפלי, הוא מקבץ ומלקט ביד את הרוח טובה, רוח נבואה, מתוך עצבות רוח. וצריך להיות יודע נגו, שידע לקבץ וללקט ולמצא חלקי הרוח אחת לאחת, כדי לבנות הנגון, הינו השמחה, הינו לבנות הרוח טובה, רוח נבואה, שהוא הפך עצבות רוח. כי צריך לעלות ולירד בידו על הפלי שמנגן, כדי לבנות השמחה בשלימות. וכשהנביא שומע זה הנגון מהיודע נגו, אזי מקבל ממנו רוח נבואה, שקבץ זה בידו מתוך העצבות רוח. וזה: ונגן בידו וטוב לך (שם בשמואל א: יט) – וטוב לך דיקא, שמלקט ומצרף הטוב מתוך הרע. ועקר התקבצות ובגון הרוח נבואה הוא עלידי היד, כי שם פקדונות הרוחות, כמו שכתוב (תהלים לא): בידך אפקיד רוחי, וכמו שכתוב (איוב יב): אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש. וזה (שם במלכים): והיה כנגון המנגן ותהי עליו יד ה': נמצא, עלידי שמנגן ביד על הפלי זמר, עלידיה מברר הרוח טובה מן הרוח רעה, שזהו בחינת רוח נבואה כנ"ל. וכל זה הוא בחינת הכניעת המדמה, שהוא בחינת הרוח רעה, רוח שטות, שרוצה לפגם ולבלבל את בחינת הרוח טובה, רוח נבואה, והוא נכנע ונתכפל עלידי השמחה, הפאה עלידי המנגן ביד כנ"ל. כי עקר התגברות המדמה הוא עלידי עצבות, כי המדמה הוא בחינת עצבות רוח, רוח נבואה, רוח רעה, שהוא מבלבל את הרוח טובה, רוח נבואה, שהוא בחינת זכרון הנ"ל, בחינת לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי הנ"ל. ועל בן איזי יכולין לקבל רוח נבואה, רוח הקדש, ביאם עלידי שמחה, שהוא בחינת מנגן ביד, כמו שכתוב: והיה כנגון המנגן ותהי עליו יד ה', בחינת: ונגן בידו וטוב לך וכו' כנ"ל: וזה המנגון, צריך שיהיה יודע נגו כנ"ל. גם צריך שיהיה הפלי בשלימות, כדי שלא תצא כל הרוח המערב טוב ורע בבת אחת. ועליזן צריך שיהיה יודע נגו, וגם שיהיה הפלי שמנגנין עליה שלם, כדי שיוכל לברר ולבנות הנגון בשלימות בראוי, שהוא בחינת מה שמברר הרוח טובה, שהוא בחינת שמחה, בחינת רוח נבואה, מן העצבות רוח, שהוא רוח רעה כנ"ל. כי בשאיזן הפלי שלם, או שאינו יודע נגו, ואינו יודע לעלות ולירד בידו לברר הרוח טובה מן הרוח רעה, עליו נאמר (משלי כט): כל רוחו יוציא פסיל, דהינו שמוציא כל הרוח בבת אחת, ואזי בודאי אין נבנה הנגון. כי עקר נעימת הנגון נעשה עלידי ברור הרוח (שהוא האויר, שמושם הקול, פידוע לחכמי הנגינה), הינו שעקר בחינת הנגון, הוא עלידי ברור הרוח טובה מן הרוח רעה. וכשיוצא כל הרוח בבת אחת, יוצא כמו שהוא מערב טוב ורע, ואזי אין נבנה הנגון והשמחה, ואזי נכנע המדמה. וזה בחינת (תהלים קמו): תצא רוחו וישוב לאדמתו. לאדמתו, הינו בחינת המדמה. הינו שיוצא כל

הרוח, אזי חוזר ושב אל המדמה, כי לא נכנע המדמה, מאחר שאינו יכול ללקט ולברר הרוח טובה, ויוצא כל הרוח המערב טוב ורע. אבל פשוט לו בחינת יד הנ"ל, המלקט ומברר בחינת הרוח טובה מן הרוח רעה, אזי מכניע המדמה, בבחינת: וכיד הנביאים אדמה כנ"ל, כי עקר בחינת הנבואה, הוא מבחינת היד הנ"ל, שמברר הרוח טובה מן הרוח רעה, ועלידיה מברר המדמה, שהוא בחינת רוח רעה המערב ברוח טובה כנ"ל: וזה שכתוב (משלי ל): מי עלה שמים וירד, מי אסף רוח בהפניו, מי צרר מים בשמלה, מי הקים כל אפסי ארץ. מי עלה שמים וירד – זה בחינת המנגון, כי זה המנגון, הוא עולה ויורד בנגינה, פי צריך לעלות ולירד במדת הנגימן, כפי משקל השיר, כדי לקבץ הרוח: וזה: מי אסף רוח בהפניו – בהפניו מפוש, שהם הידים, פי שם שרש הרוח כנ"ל. שעקר בחינת הרוח הוא בידים, ששם פקדונות הרוחות כנ"ל. וזה: מי צרר מים בשמלה – מים בחינת לב, כמו שכתוב (איכה ב): שפכי כמים לבך. הינו שעלידיה מלקט שמלקט הרוח, הוא צורך מים בשמלה, ששומר חלב שלא ישלט עליו המדמה. וזה: מי הקים כל אפסי ארץ – שעלי ידיה הוא מקים בחינת רגלין המלכש בזה העולם. אפסי בחינת רגלין, כמו שכתוב (יהושע א: י) ועברני מי אפסים. פי עלידי נגון ביד הנ"ל, עלידיה נכנע המדמה, ואזי זוכה לזכרון הנ"ל, שהוא בחינת מה שיודע להבין כל הרמזים שיש בכל דבר שבעולם, שהם בחינת חיות אלקות, בחינת רגלי הקדשה, המלכשים בכל הדברים שבעולם כנ"ל. וזה: מי הקים כל אפסי ארץ – שמעלה ומקים בחינת רגלי הקדשה המלכשים בזה העולם כנ"ל: וזהו: מקץ שנתים ימים. שנתים ימים הוא בחינת מוציאי דבה, הנאמר בהם (במדבר יד): יום לשנה יום לשנה; שעל ידם נתקלקל ונפגם בחינת אהבה דקדשה, שהוא בחינת: וקמץ הפתן כנ"ל. וזה: מקץ – שהוא בחינת פגם ה"קמץ". ופרעה חלם – הינו הכח המדמה כנ"ל. והנה עמד על היאר – היאר זה פישון, הינו בחינת פי שונה הלכות, שמתגבר עליהם הכח המדמה כנ"ל. והנה מן היאר וכו' – הינו שעל ידם בא שבע שני שבע ושבע שני רעב, הינו טוב ורע כנ"ל. ותרע מתרבה וגובר על הטוב, בבחינת: ולא נודע פי באו אל קרבנה. ותקונו הוא יוסף, בבחינת (בראשית ל): אסף אלקים את חרפתי; שהוא ממתיק את הרע, שהוא בחינת הרעב, בבחינת (יהושע א: י) אשר לא תקחו עוד חרפת רעב בגוים. והוא בחינת: אסף רוח וכו', בחינת (בראשית מא): איש אשר רוח אלקים בו. וזה שנאמר בו, (שם מו): ויוסף ישית ידו על עיניו – שעלידי היד, נשמר העין מכה המדמה כנ"ל: עין בסבא (משפטים דף צח). מה שדרש על פסוק: ה' אלקי גדלת מאד

וכו:

וזה בחינת: (תהלים עז): אזורי נגינתי פלילה עם לכבי אשיחה ויחפש רוחי. פלילה, שאז הוא פקדונות הרוחות, בחינת: בידך אפקיד רוחי הנ"ל, אזי הזמן לקבץ הרוח טובה מתוך הרוח רעה. הינו שאז עקר הזמן של ההתבודדות, להתבודד בינו לבין קונו, ולפרש שיהתו לפני השם ותפרה, לשוח עם לבבו, ולחפש הרוח טובה, דהינו הנקודות טובות שיש בו עדין, לבררם מתוך הרוח רעה. שזהו בחינת נגון הנ"ל, שעלידיה נשמר הזכרון כנ"ל, דהינו שעלידי זה זוכה לזכר תכליתו האחרון לעולם הבא, ולחשב תמיד על סופו ולאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי תמיד, שכל זה הוא בחינת זכרון כנ"ל. וזהו: אזורי נגינתי פלילה, עם לכבי אשיחה, ויחפש רוחי. אם תדקדק במקרא הזה, תמצא שבכל המלות האלה בכלם מברר כל ענין הנ"ל. אזורי, זה בחינת הזכרון הנ"ל, שצריכין לזכר תמיד

בְּעֵלְמָא דְאֵתְיָ. וְזֶה בְּחֵינַת נְגִינָתִי, דְּהֵינּוּ בְּחֵינַת הַנְּגוּן הַנַּ"ל, שֶׁהוּא בְּחֵינַת בְּרוּר הַטּוֹב מִן הָרַע כַּנַּ"ל. כִּי עֲלִידֵי בְּחֵינַת נְגוּן וְשִׁמְחָה, יְכוּלִין לְזַכֵּר עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא. כִּי שְׁמִירַת הַזְּכָרוֹן הוּא עֲלִידֵי נְגוּן בֵּינֵי, שֶׁהוּא בְּחֵינַת שְׁמֵחָה כַּנַּ"ל. וְזֶהוּ: בְּלִילָה, כִּי עֵקֶר בְּרוּר הָרוּחַ טוֹבָה הוּא בְּלִילָה, שְׂאֵז הוּא פְּקֻדוֹת הָרוּחוֹת כַּנַּ"ל. וְזֶהוּ: עִם לְבָבִי אֲשִׁיחָה – כִּי עֲלִידֵי בְּחֵינַת נְגוּן וְשִׁמְחָה הַנַּ"ל, עֲלִידֵי יִזְוֶה נְשִׁמְרָה הַלֵּב מִכַּח הַמְדָמָה כַּנַּ"ל. וְאֵז יְכוּל לְשַׁפֵּךְ לְבוֹ כַּמּוֹס לְפָנָי ה', שֶׁזֶהוּ בְּחֵינַת: מִי צָרַר מוֹס בְּשִׁמְלָה הַנַּ"ל, בְּבְחֵינַת: שְׁפָכִי כַּמּוֹס לְבָבִי נִכַח פָּנָי ה'. וְזֶהוּ: עִם לְבָבִי אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי – שֶׁעֲלִידֵי יִזְוֶה נְתַעֲוֹרְרִין לְשׁוּחָ עִם לְבָבִי מִתְכַלִּיתוֹ הַנְּצָחִי לְעוֹלָם הַבָּא, וְלִחַפֵּשׂ וְלִבְקֶשׂ לְמוֹצֵא הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת, בְּחֵינַת הָרוּחַ טוֹבָה שֶׁבְקָרְבוֹ, כְּדִי לְשׁוּב לְהִשָּׁם וְתִבְרַךְ עַל־יְדִיזָה. כִּי עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא, לְהַכְנִיעַ הָרוּחַ רָעָה, וְלִבְרַר הָרוּחַ טוֹבָה, כְּפִדּוּעַ: וְזֶה בְּחֵינַת קִימָה בְּחֻצוֹת לִילָה, כִּי בְּנֹר הִיָּה תְלוּי לְמַעְלָה מִמַּשְׁתּוֹ שֶׁל דָּוִד, וְכִיּוֹן שֶׁהֵגִיעַ חֻצוֹת לִילָה הִיָּה מְנַגֵּן מֵאֵלָיו (כְּשֶׁאֲרוּז'ל בְּרֻכּוֹת ג:). הֵינּוּ שֶׁבְחֻצוֹת לִילָה אֵז נְתַעֲוֹרְר בְּחֵינַת הַנְּגוּן דְקָדְשָׁה, הַנְּמַשְׁךְ מִכְּנֹר שֶׁל דָּוִד, שֶׁהוּא בְּחֵינַת בְּרוּר הָרוּחַ טוֹבָה וְכוּ' כַּנַּ"ל. וְעֲלִינָן אֵז הַיּוֹמָן לְהַתְנַבֵּר בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם, לְקוֹם אֵז לְעַמֵּק בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם, לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו וְתִבְרַךְ, כִּי אֵז עֵקֶר הַבְּרוּר עֲלִידֵי

בְּחֵינַת נְגוּן כַּכִּי הַנַּ"ל, שֶׁהוּא בְּחֵינַת כְּנֹר שֶׁל דָּוִד שֶׁמְנַגֵּן אֵז כַּנַּ"ל. וְהַכֵּן הֵיטֵב דְּבָרִים אֵלּוֹ לְמַעֲשֵׂה: זֹאת הַתּוֹרָה נְאֻמָּרָה בְּשִׁבְתַּת הַנְּבִיָּה, וְאַחַר שֶׁאֲמַר הַתּוֹרָה הַזֹּאת אָמַר: אֲנִי אֲמַרְתִּי עִתָּה אֵיךְ מִדְּלִיקוֹן נִרְ הַנְּבִיָּה, בְּחֵינַת לְאִמְשָׁכָא מְשִׁחָה רְבוּתָה קְדָשָׁא וְלֵאדְלָקָא בּוֹצִינָא (וְזֶהוּ בְּרֵאשִׁית לֵא, וְיִקְרָא ז, שְׁמִינִי לז, אֲמֹר פֶּה, קד, בַּהֲעֵלוֹתְךָ קִנְד), שְׁמֹן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ (שְׁמוֹת ל), שֶׁהוּא הַדְּעִתָּה, כְּפִדּוּעַ. הֵינּוּ בְּחֵינַת הַגְּדֻלַּת הַדְּעִתָּה הַנַּ"ל שֶׁהוּא בְּחֵינַת זְכָרוֹן הַנַּ"ל, וְלֵא בְּאֵר יוֹתֵר:

שִׁיךְ לְעִיל: מִי אֶסֶף רוּחַ בְּחַפְּנָיו מִי צָרַר מוֹס בְּשִׁמְלָה וְכוּ' כַּנַּ"ל. וְזֶהוּ, (תְּהִלִּים קמז): יֹשֵׁב רוּחוֹ יִזְלוּ מוֹס. עֲלִידֵי יֹשֵׁב רוּחוֹ, שְׁמֵלְקָטָא וְיִאֲסַף הָרוּחַ כְּפִדּוּעַ, עֲלִידֵי יִזְלוּ מוֹס, בְּחֵינַת: מִי צָרַר מוֹס, שֶׁהוּא בְּחֵינַת הַלֵּב, בְּחֵינַת: שְׁפָכִי כַּמּוֹס לְבָבִי, כַּנַּ"ל, עֵינֵי שָׁם:

כִּלְלַת הַעֲנָנִים הוּא, מִחַ שֶׁאֲמַרְוּ רְבוּתֵינוּ וְזָכְרָנוּם לְבְּרַכָּה (פְּסַחִים סו, נדָה יט:): אֵיז אָדָם דִּן גְּזָרָה שְׁוֶה מַעֲצָמוֹ, כִּי יְכוּל לְהִיֹּת שֶׁהוּא דִּן גְּזָרָה שְׁוֶה מַעֲצָמוֹ, וְהוּא מִכַּח הַמְדָמָה, שֶׁמְדָמָה מִלְתָּא לְמִלְתָּא כַּנַּ"ל, עֵינֵי שָׁם. עַל כֵּן אֲסוּר לְדוֹן גְּזָרָה שְׁוֶה, הֵינּוּ לְדַמּוּת מִלְתָּא לְמִלְתָּא, מַעֲצָמוֹ. אֵלָּא אִם כֵּן קְבֵלָה מְרַבּוֹ, וְרַבּוֹ מְרַבּוֹ, עַד מְשִׁחָה רְבוּתָא עֲלִיוֹ הַשְּׁלוֹם, מִפִּי הַגְּבוּרָה, כְּדִי לְהַנְצִיל מִכַּח הַמְדָמָה, וְהַכֵּן:

פירוש נחל זהר

לכל מאמר הזהר על פי ההקדמות בליקוטי מוהר"ן

חד עאל בפישוין דאיהו פי שונה הלכות. – אחד נכנס בניסיון ליחד העולמות ולזכור בעולם הבא, בכוח נהר הפישוין, אשר הקב"ה רמז בשמו שהוא נוטריקון **פי שונה הלכות**, זה הוא בן עזאי, אשר ניסה להגיע לדבקות דרך ההלכות ששנה וחיידש על ידי השינון, כי בכל עת יהיו בעיניך דברי התורה חדשים כנתינתם בסיני להשיג טעמם ולחדש בהם כפי צורך הדור, ויש לפוסקי הדור שוני ההלכות להשתמש בכוח המדמה בקדושה לדמות מילתא למילתא כדי לחדש פסק ההלכה ולכוון לאמת, והנה כפי שמבאר רבינו, כוח המדמה המעורב טוב ורע אשר נברא בין השמשות ללא גוף, הוא תמיד מבקש לשכון על פי שונה הלכות כדי שיברא לו גוף מעורב טוב ורע, דהיינו הלכות ליחיד או לרבים שיהיו ח"ו מעורבים טוב ורע כשר ופסול, כי אז דרך זאת ההלכה השגויה הנתונה לרבים, ינהגו בעולם העשייה בהנהגה מעורבת טוב ורע, שהרע גובר על הטוב שעל ידי זה יתרבו הקליפות ותתגבר מיתת הלב ח"ו ותתגבר השכחה מעולם הבא על אף שכביכול מקיים הלכה. כי הטוב הוא בחינת חלק הנשמה שבאדם, חלק אלוך ממעל הזוכר תמיד עולם הבא, ובאם ההלכה תהיה מבוררת כראוי מתוך הפנימיות ורזי התורה, דהיינו מתוך הכוונה שעל ידי ההלכה יזכרו בעולם הבא, אזי תתקיים ההלכה באופן המשובח. והנה בן עזאי מאחר והיה לבו מכוון רק לפשט ההלכה ללא התכוונות לראות איך יהיה מרומז עולם הבא במידה נכונה בתוך ההלכה לכן גם לא יכל לעלות בעצמו דרך אלו ההלכות או הרמזים שקיבל כל יום במחשבה דיבור ומעשה, כי כוח הרע שבמדמה היה גובר עליו עד לריבוי הקליפות. ולכן בן עזאי הציץ זמתי,

דבר אחר ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים אליו אנון ארבעה דנקנסו לפרדם. – בזה הפסוק ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבע ראשים רמו הקב"ה המעשה ארבע ננסו לפרדם (המובא בחגיגה דף י"ד): כדי שנבין אלו הרמזיות איך להתקרב על ידם אליו יתברך ולא להתרחק חלילה, כי אלו ארבע ראשי נהר הם רמו **לאותם ארבע** שנכנסו בדרגות דבקות ויחוד להשיג זכרון עולם הבא, ליחד עולם העשייה בעולם האצילות, אשר דרכו נמשכים רמזים מאור אין סוף עד לתכלית נקודת מרכז עולם הגשמי שעומד עליו, ואלו הארבע כל אחד לפי בחינתו נכנס דרך ד' דרגות חלקי התורה הנרמזים במילת **פרד"ם**, פשט דרש רמו פוד, אשר דרכם נכנסו כאמור בן עזאי בן זומא אלישע בן אבויה ורבי עקיבא.

ויש לומר בכלליות כי רצו להשיג הדבקות דרך אלו חלקי התורה אשר כל אחד ביחס למשנהו הוא בחינת חול בחינת רגלין ומקום סכנת הקליפות או יש לומר שאכן ניסו להשיג הרמזים אשר בעולם העשייה אשר שולח ה' יתברך בכל יום לכל אחד במחשבה דיבור ומעשה ולהגיע על ידי הבנת הרמזים לדבקות. ומאחר וזה המקום של עולם העשייה הוא מקום הרגלין ומקום שלטון מט"ט המעורב טוב ורע והרע הרב יותר מן הטוב, והוא מקום סכנה מפני ריבוי הקליפות לכן הוקשו להשיג הדבקות ולעשות הייחוד רק על ידי אלו הרמזים כאמור.

ועתה מבאר כל אחד אופן שנכנס לעלות בדבקות.

הציץ בחינת הסתכלות בזכרון עולם הבא דרך פתח מצומצם של הלכה מצומצמת ללא פנימיות כלל, ולכן היה לבו בבחינת מיתת הלב, שאינו יכול לזכור בעולם הבא מפני הרע שבמדמה שממנו מיתת הלב.

תְּנִינָא עָאל בְּגִיחוּיָן. וְתַמְן הוּא קְבוּרָה תְּחִילָה דְּאִתְמַר בֵּיה (ויקרא יא) כֹּל הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹן, גְּבִירָא לֵיל גְּבִיר אֵל עָלֶיהָ אִתְמַר (איוב ג) לְגִבְרָה אֲשֶׁר דְּרָבָה נִסְתַּרָה וַיִּסְתַּר אֵלֶיהָ בְּעֶדוּ. וְלֹא יָדַע גְּבִיר יַת קְבוּרָתֶיהָ עַד יוֹמָא הַדִּין דְּאִתְגַּלִּיָּא תַמְן. וְדֵא אִיחוּ רַמְזוּ וְלַחֲבִימָא בְּרַמְזֵיהּ. – שני הוא אלישע בן אבויה נכנס בנסיון לזכור בעולם הבא בכוח נהר גיחון, שהוא עולם הרמוז, שכל היום היה עסוק להבין הרמיזות ללא מידת הסתפקות בזאת התבוננות, וללא התעסקות בעבודות הקדושות של של תורה ומצוות. כי עיקר הרמזים הם להתקרב אליו יתברך במידה ומצמצום על ידי עבודות התורה והמצוות, כי הם הכלים להשיג אור אין סוף במידה כפי שחייב חוכמתו יתברך, ואם נשאר רק אור הבנת הרמזים ללא התקרבות לעשייה עצמה הרי קליפת הרמז אכל ותוכו ותכליתו זרק. ומאחר ואלישע לא עסק בעשיית המצוות והתורה אשר המה נטיעות של הקב"ה אשר נטע בהם חיי עולם, בחינת אור אין סוף המלוכש בצמצום כראוי בתוך לבושי התורה והמצוות הקדושים. ואחר קיצוץ בהם להפריד העשייה משורשו הקדוש לכן כפר בעיקר, שהיא אמונת הייחוד, כי הגם שנראה כביכול שמי שרואה רמיזות ה' יתברך בכל דבר שבעולם העשייה הרי עושה יחוד ה' אלוקי, אך אם לא יכין כלי עשייה במעשים שלו להתקרב לה' יתברך על ידי הרמיזות, נמצא שאינו מוריד באמת האור לעולם העשייה ולא פועל לגילוי הייחוד הנצחי המלוכש בתורה ובמצוות וממילא כופר בעיקר. ומאחר ואמונה היא בלב, והוא כפר בעיקר לכן הייתה לו מיתת הלב ושכחה שלמה בעולם הבא הפך זיכרון אולם הבא. ונקרא אחר בחינת אחריים בחינת קשר של תפילין שאחורי הראש רק ללא כתי התפילין עצמם שהם בחינת המוחין של התורה והמצוות. כי עיקר אחורי התפילין שהם בחינת הרמיזות הוא כדי להחזיק ולהזק בית התפילין שהם בחינת עשייה בקדושה לקבל המוחין בתוכם. ולכן שם היה קבור אלישע אחר, בחינת מיתת הלב ורע עין, שאין אינו רואה הטוב בחינת זיכרון עולם הבא, כי שם קבור בקליפת הגיחון שהוא בחינת הנחש ההולך על גחון ללא רגלים וידיים של קדושה שהם התורה והמצוות אשר נתנו מידי משה בחינת ברור המדמה בחינת ביד, הנביאים אדמה. כי אלישע ינק מבחינת הנחש, הוא שנאמר בו כל הולך על גחון. אשר הוא מרבה רגלים בחינת רגלין בחינת אחיזת הקליפות אשר ברגלין מאחר שאינו עוסק בעבודות הקדושות של תורה ומצוות כנ"ל. ולכן בשמו של אלישע נרמז התגברות

הרע עין ומתת הלב, כי אלישע אותיות אי של ע', שאינו משיל לבוש קליפת הרגלין ומרבה הרע עין שהיא הסתכלות חיצונית של הרמיזות ללא ההתקרבות באמת לעשייה של אמת. והוא בחינת גבירא ל גבר א"ל כי הרמיזות שהם בחינת רגלין הם בחינת גבורות וצמצום וכנגדם צריך לעשות צמצום והסתפקות כמידה בזאת התבוננות ברמיזות בחינת גדלת מאד, שהגדלת השכל יהיה במידה וצמצום בחינת מאד בחינת גבורות. שאם לא כן יתגברו הקליפות אשר נאחזות בדין והגבורה וההסתרה וההלכשה והרמיזה. ולכן נאמר בו לגבר אשר דרכו נסתרה, שלא פעל גילוי האור בעולם העשייה על ידי קיום התורה והמצוות ונשאר רק בהתבוננות הרמיזה ולכן הגביר הקליפות וההסתרה על ידי דרכו הרעה, וממלא מאחר ולא הכין כלים אמתיים לאור אין סוף, לכן שמידה כנגד מידה שמע רמיזות של הרחקה והסתרה מאת ה' יתברך בחינת ויפך אלוק בעדו, שכנגדו ניסה אותו הקב"ה ברמיזות הבת קול אשר יצאה משמים מעולם הבא, ואף על פי כן ששמע בת קול אומרת שובו בנים שובבים חוץ מאלישע, היה לו לדעת שכל הרמיזות הם רק כדי להתקרב, ויכל לפרש הבת קול שובו בנים שובבים חוץ, גם הם אתם בחוץ במקום הקליפות והרגלין הבינו שם הרמיזות כדי להתקרב שוב לקיום המצוות, וממי תלמדו זאת, מאלישע אם יזכה גם הוא להתחזק כי יוכל להורות תשובה לרבים אם יזכה להתחזק ולהתקרב מן הרמיזה. אך אלישע אחר לא ידע זה הכלל שכל הרמיזות אם אך ורק להתקרב ולכן יצא לתרבות רעה. להרבות רע עין ולהרבות הרע שבמדמה ולהרבות האחריים שכחה ומתת הלב. ולא ידע איש את מקום קבורתו עד היום הזה, כי מקום קבורת אלישע הוא בחינת מתת הלב שלו ורע עין שלו, כי אין מי שיברר זה הרע עין כאבא שאול, כי הוא סכנה גדולה להיכנס שם לברר זה הרע עין, עד שיבוא משיח צדקנו דוד מלכא משיחא יודע נגן, יפה עיניים וטוב רואי, לראות בעין טובה ולברר זה הרע עין על ידי הדבקות שלו על ידי הייחודים שיעשה בכוח קדושתו לברר אחורי התפילין בחינת והייתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים שהם התפילין. עד שעל ידי זה יתוקן כוונת הבת קול וכל ישראל ישובו אליו יתברך, על ידי תשובתו ותיקון הרע עין של אלישע אחר. וכן של אותו נוצרי שגם הבין רמיזות רבו שלא כראוי אל באופן של התרחקות, כי רבי יהושע בן פרחיה רימז לו באצבעו אמונת הייחוד כדי שיתקרב והוא הבין הרמיזות לריחוק וכפר בעיקר והסית והדיח והרחיק אחרים עימו. אך משיח צדקנו כאמור יתקן אלו הקליפות בשלמות ויכופ כל ישראל לקיים המצוות. וירמז להם ההתקרבות וינגן להם הטוב שבהם לתת בהם רוח טובה וימשיך להם בשלמות זכרון עולם הבא. ויפעל הייחודים וילמדם הייחודים. כמאמרו לבעל שם טוב כי

יבוא מר בעת שפשוטי עם יעשו ייחודים כמותו. ואלו הפסוקים אשר בהם נרמו אלישע הם רמז לכלל ישראל להתקרב אליו יתברך מכל מקום ואפילו הרחוקים ביותר המונחים בחוץ כאלישע אחר. ולחכם נאמר ברמיזה כי הם סודות נשגבים, אשר נאשרים בכחירה להשיגם, כדי לזכות המתקרב בהתקרבותו ומחשבתיו הטובות להבין הרמיזה להתקרבות. שבזה מתקן הפגם של התרחקות מן התורה והמצוות. שעל ידי ההתקרבות זוכה להשיג בחינת מקום קבורתו של משה אשר נאמר בו ויקבור אותו בגיא. והוא גם נרמו במילה גיחון (גיא חון, שחנה בגיא – מתוק מדבש על פי מפרשים) כי הקב"ה בעצמו נתן התורה למשה בדרך פרדס, בחינת עליה בדבקות דרך הפשט שהוא בחינת שבירי לוחות ומתת הלב בחינת קבורת משה ביחס לסוד, כדי שאנו נעמוד לקבל שכר להשיג ולכרר הטוב שבתורה שהוא הסוד בחינת זיכרון עולם הבא המלוכש בפשט התורה וברמז ובדרש. שזה הסוד של התורה היא נשמת משה משיח.

תְּלִיתָא עָאֵל בְּהַדְקָל חַד קָל וְדָא לִישְׁנָא תְּדִידָא קָלָא לְדִרְשָׁא. – שלישי הוא בן זומא נכנס בניסיון הדבקות בכח נהר הדקל, אשר רמז בו הקב"ה הדרש כי הוא חַד קָל, לשון חדה וברורה יותר וקלה יותר לדרשה מן הרמז והפשט, כי דרשות חז"ל הנדרשות מן הפסוקים, אור הסוד יותר גלוי בהם מן הרזין המלוכשים בפשט והרמז. כי הפשט והרמז הם בחינת רגלין ביחס לדרש. ובן זומא על אף שהציץ במידה נכונה בדרשותיו להשיג הסוד וזיכרון עולם הבא, אף על פי כן נפגע ונמרפה דעתו, דהיינו התערבבה בטוב ורע שבמדמה, כי הציץ לצד השכינה (רש"י) דהיינו צד וחיצוניות השכינה המלוכשת בדרש, כי לפי דרגתו והשגתו בשכינה המלוכשת ברגלי הדרש היה לו להעמיק התבוננות עד שישג מוחין של פנימיות השכינה, שהוא הסוד ממש. ומאחר והיה רק בחינת צד השכינה שהוא בחינת חיצוניות ולבוש ובחינת הסתרה לכן לפי דרגתו היה בחינת אחוריים של התפילין ללא המוחין שהם בפנימיות. לכן נפגעו המוחין.

רְבִיעָא עָאֵל בְּפַרְ'ת דְּאִיהוּ מוֹחָא דְּבִיה פְּרִיה וְרַבִּיה. בֶּן זוּמָא וְבֶן עֲזַאי דְּעָאֵלוּ בְּקַלְפִּין דְּאִרְיִיתָא הוּוּ לְקָאן בְּחוּץ. רְבִי עֲקִיבָא (פְּקוּדֵי רִנָּ'ד ע"א) דְּעָאֵל בְּמוֹחָא אֲתָמַר בִּיה דְּעָאֵל בְּשֵׁלָם וְנָפַק בְּשֵׁלָם. – רביעי הוא רבי עקיבא נכנס להשיג זכרון עולם הבא ולפעול היחוד בכוח נהר ואור פרת, אשר הוא המוח שהיא הפנימיות וסוד התורה מלוכש בפשט דרש רמז וסוד. כי ידע שכל הרמיזות שבמחשבה דיבור ומעשה הם להתקרב אליו יתברך לקיים הפשט כדי להתקרב להבין הדרש והסוד שמלוכש בו. לעלות מדרגה לדרגה אך תמיד לאחוז בעשייה ולחבר העולמות על ידי קיום מעשה התורה

והמצוות. כי זה המוח של הסוד שהיא פנימיות וטעם התורה אשר אין בה אחיזת הרע והקליפות כלל, על ידי זה יש למוח כוח הפריה ורבייה. להרבות חידושי הפנימיות, על ידי הייחוד שנעשה על ידי הבנת הרמיזות, להרבות בפנימיות הפרות בחינת תוכו אבל קליפתו זרק, כי על ידי הפנימיות מתרבים החידושים לאין שיעור באופן של גילוי זיכרון עולם הבא בעולם העשייה. כי גילוי סודות התורה נשמת התורה הם בחינת המשכת זיכרון עולם הבא אשר שם פיקדון הנשמות שהם בחינת המוח הפרה ורבה. ולכן בן זומא ובן עזאי אשר נכנסו דרך בחינת הרגלין הלוכש ומקום אחיזת הקליפות שבתורה שהם הפשט דרש, אשר בפשט נסתר מאד הסוד וכן מעט בדרש. לכן לקו באלו הנהרות חדקל ופישון. רבי עקיבא שנכנס במוח שהוא בחינת זכר בחינת זיכרון עולם הבא בחינת סוד התורה, שכיוון בהבנת הרמיזות להשיג הסוד אשר משם נמשכים הרמיזות מאין סוף עד עולם העשייה. לכן פעל הייחוד בשלמות ללא אחיזת החיצוניים ונכנס עד לעומק הפנימיות. ולכן גם יכל לברר בחוץ כל אחיזת הקליפות שבפשט וברמיזות שיש בכל יום ולכן יצא בשלום דייקא על ידי שנכנס בשלום. כי זה מביא לזה וזה לזה. כי על ידי סודות התורה יכול להבין הרמיזות ועל ידי הרמיזות יכול להשיג הסוד. וכך בכל פעם עולה מדרגה לדרגה. כי ככול שעולה יותר גבוה למקום שמשם נמשכו הרמזים, שזה המקום הגבוה הוא הסוד בעצמו, על ידי זה יוכל להשיג רמזים במקומות יותר נמוכים לבטל אחיזת הקליפות ולעלות הטוב הגנוז שם ולקרב הרחוקים ביותר לרמז גם להם כי ה' אצלם והפץ בקרבתם. ולהשיג שוב המקום שממנו נמשך הרמיזה ולייחד העולמות וחברם. כי זה השלום שנכנס ויצא עימו הוא בחינת חיבור ההפכים וכן הייחוד בחינת יהוד ה' אלקי. חיבור החסדים והגבורות, חיבור וייחוד עולם הבא בעולם הזה, אשר מה נאוו על ההרים שהם ההשגות הגבוהות כהרים, אשר עליהם יעמדו רגלי במבשר דוד מלכא משיחא, כי רגליו הקדושות וחוץ רמיזותיו שירמז לנו יהיו ללא אחיזת הקליפות כלל, כי יאיר בהם חן מוח הסוד, לקרב כל ישראל לקיום התורה והמצוות. והוא ישמיע על ידי גילוי סודות התורה את קול השלום המחבר ההפכים ויפעל הייחוד בשלמות. ביום הוא יהיה ה' אחד ושמו אחד במהרה בימינו אמן.

עלון זה מטרתו לעודד את הציבור לגלות ולהחדש בהבנת מאמרי זוהר, על פי תורותיו של רבנו הקדוש, אשר המה הקדמות עמוקות לכל חלקי התורה ובפרט ללימוד זוהר, כפי המובא בדבריו: "אמר התורה שלי היא כולה הקדמות" (שיחות הר"ן קצ"ט). והוא בעיקר לפי הכלל החמישי לדרך לימוד ליקומי מוהר"ן המובא בספר ביאור הליקוטם להרב רבי אברהם בן רבי נחמן זצוק"ל. וזה לשונו "ל...הוא כל מקרא או מאמר חז"ל, שמזכיר קצת מאתה לאיזה ענין, פורב בוונתו על כל הענין ונכנס ונתבאר כל המקרא והמאמר חז"ל בזה הענין". עכ"ל. כלומר שכללי התורה וההקדמות שמביא רבינו הקדוש בתורתו המה מפרשים את כל המאמר שמביא בדבריו רק את חלקו בספריו. והבא לעיין בתורתו ובוהר, יראה בעיניו ממש איך כל כללי תורתו נמצאים בכל מאמר זוהר והוא פלאי. ויש להבין קצת הענין בפרטות כי ידוע אשר נשמת רבנו הקדוש ונשמת רשב"י אחת המה, כמובא רמז לכך בספר כוכבי אור, כי גימטריה נחמן בן שמחה וכן גימטריה שמעון בן יוחאי חושבן דין כחושבן דדיון. לכן נרמז אור חכמתם הגדול בשם העלון נחל זהר, שהרי נחל הוא על שם הנחל נובע מקור חכמה המאיר ומגלה זהר רשב"י הנסתר, שהוא אור זוהר הקדוש. נא ונא ראו בעצמכם לחדש בדרך לימוד זה להוציא עצות למעשה ולהתחזקות בעבודת ה' ויתקיים בנו מאמר זוהר: **כהאי חיבורא דילך דאיהו ספר זוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי. במהרה בימינו אמן.**

עצות על פי הלימוד

צריך לשמר מאד את הזכרון שלא יפול לשכחה, דהינו שיוזכר תמיד בעלמא דאתי ולא ישכח. וכך ראוי להיות מנהג איש הישראלי, שתקף בבקר בתקוצו משנתו, מיד בשיפתח את עיניו קדם שיתחיל שום דבר, וזכיר את עצמו תקף בעלמא דאתי. וזה בחינת זכרון בכלליות. ואחר כך צריך להמשיך הזכרון בפרטיות, דהינו שיגדיל דעתו בכל המחשבה דבור ומעשה שהשם יתברך מזמין לו בכל יום, ולהבין מהם הרמזים שהשם יתברך מרמז לו על ידם להתקרב אליו. כי השם יתברך מצמצם את עצמו מאין סוף עד אין תכלית, ומרמז לו רמזים בכל יום עלידי כל הדברים שמזמין לו באותו היום. וצריך האדם להגדיל דעתו בזה, לזכור בהשם יתברך עלידי כל המחשבה דבור ומעשה שהשם יתברך מזמין לו בכל יום, ולהבין מהם הרמזים להתקרב אליו. אף ההגדלת הדעת צריך להיות במקרה.

תפילה על פי הלימוד

"אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי. זכרתי בלילה שמה ה' ואשמרה תורתך. אזכור מעללי י"ה כי אזכרה מקדם פלאך. זכרתי ימים מקדם הניתי בכל פעלך במעשה ידיך אשוחח, בהתעטף עלי נפשי את ה' זכרתי. זכור תזכור ותשוח עלי נפשי", ואען ואומר לנפשי, זכור אל תשכח שיש עלמא דאתי, ואין שום קביעות בזה העולם, כי העולם הזה עובר בהרף עין בצל עובר וכאבק פורח ובענן בלה וכוונת נושבת וכתלום יעוף, ועקר החיים ועקר הקביעות דירה של האדם הוא רק בעלמא דאתי. הוסף עליך ושומר את הזכרון היטב, שתזכור תמיד בכל יום בעלמא דאתי ולא תשכח, והדבק מחשבתך בעלמא דאתי ואל יזוו זכרון עלמא דאתי מרעיונך. הסתפל על עצמך היטב היטב וישב דעתך באמת לאמתו, וזכור ותן ללבך מה תעשה באחריתך, בעת יבא קצף בהרף עין. צר לי עליך אחי, תקיפה אחי משנת פתייתך, וחמל על נפשך "זכור את בוראך בימי בחורתיך": ובכן באתי לפניה ה' אלקי ואלקי אבותי, להפיל תהנתי

לפני רחמי האמתים, ולשא עיני להסדיף העצומים, שתזכני לשומר את הזכרון הזה היטב, שאזכר תמיד בעלמא דאתי, ולאדבקא מהשבתתי רק בעלמא דאתי בכלל ובפרט, ובכל יום ויום בתקוצי משנתתי, תקף ומיד בשאפתח את עיני, אזכרה לזכר מיד פעולם הבא שהוא עולם העומד והקיים לעד ולנצח נצחים, והעולם הזה הוא הכל וריק, הכל הכלים אין בו ממש, "הכל נדף, הכל הכלים הכל הכל". ואין שום יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל בעסקי העולם הזה, ואין שום תכלית וטוב פעולם כי אם לרדף תמיד להשיג העולם הבא. ותזכני שאזכר זאת היטב בכת הזכרון דקדשה, ואחריתך אזכרה לקיים זאת בפרטיות, שאזכרה להבין בכל עת ובכל שעה ובכל מקום שפעולם, את כל הרמזים שאתה מרמז לי בכל עת להתקרב לעבודתך באמת. כי בהסדך הגדול אתה מצמצם אלהותך מראשית נקדת הבריאה שהוא תחלת האצילות עד סוף נקדת המרכוז של עולם העשיה הנשמי הזה, מאין סוף עד אין תכלית. ואתה מצמצם ומרמז רמזים לכל

אדם בכל מקום ובכל עת לקרבו לעבודתך, לפי המקום ולפי השעה ולפי האדם. עזרני וזכני ותפתח את דעתי, שאזכרה להבין היטב באמת את הרמזים האלה, למען אזכרה לשוב אליך באמת להיות בראצו תמיד מעתה ועד עולם. ותזרני ותלמדני בהסדך הגדול ובגבורתך הנוראה, שאזכרה לידע ולהבין באמת איך להגדיל את דעתי בענין הרמזים האלה, ואיך לצמצם את דעתי בקדשה שלא יצא חוץ מהמדה, שלא אדרש במפלא מופני ולא אחקר במבטא מופני, רק בפה שהורשתי אזכרה להתבונן ולהגדיל את דעתי בהדרגה ובמדה כפי מדרגתי, להבין תמיד בכל עת ובכל שעה את כל הרמזים שאתה מרמז לי תמיד ברהמייה, עלידי כל הדברים שפעולם, ועלידי כל המחשבות והדבורים והעשויות שאתה מזמין לי בכל עת, אשר בכלם אין בנתיך שום דבר כי אם לרמז לי עלידם להתקרב לעבודתך באמת:

לעילוי נשמת ג'זל מזל חיה בת סולטנה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת יעל בת אליהו
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת מירה בת אשר
ת.נ.צ.ב.ה.

לרפואת חיה ליאורה
בת פטריסיה

ליצירת קשר להארות ותרומות nahalzohar@gmail.com

לעילוי נשמת דבורה בת חיים
ת.נ.צ.ב.ה.